Advent 2023
(3) Streven naar 52 warmste weken, arm in arm

Lezing

De geest van God, de HEER, rust op mij, want de HEER heeft mij gezalfd.
Om aan armen het goede nieuws te brengen heeft Hij mij gezonden, om aan verslagen harten hoop te bieden, om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken en aan geketenden hun bevrijding, om een genadejaar van de HEER uit te roepen en een dag van wraak voor onze God, om allen die treuren te troosten,

Ik vind grote vreugde in de HEER, mijn hele wezen jubelt om mijn God.
Hij deed mij het kleed van de redding aan, hulde mij in de mantel van de gerechtigheid,
zoals een bruidegom een kroon opzet, zoals een bruid zich tooit met haar sieraden.
Want zoals de aarde haar gewassen voortbrengt, zoals een tuin het gezaaide laat ontkiemen, zo laat God, de HEER, gerechtigheid ontkiemen en glorie voor het oog van alle volken.

Jes 61,1-2.10-11 (NBV21)

Overweging

Beste mensen, ik mag jullie welkom heten bij deze overweging waarbij we aandacht hebben voor de campagne van Welzijnszorg: de strijd tegen armoede zullen we samen winnen.

Zopas bij het evangelie konden we luisteren naar Jesaja die ons goed nieuws te melden had. 'Een blijde boodschap voor armen!' Eindelijk, er zal gerechtigheid komen! Dat is de boodschap. Hoop, vrijheid en toekomst.
En wij, kunnen we een hedendaagse Jesaja zijn? Geven wij een stem aan de 'stemlozen'? Kijken we op een eerlijke manier naar de samenleving en leggen we de vinger op het onrecht? Klagen we het onrecht aan? Kunnen we ons nog luidruchtig boos maken over de toenemende ongelijkheid, de schrijnende armoede?
Verheffen we onze stem tegen een woestijn van onverschilligheid?
Ja, ook jij bent een stem die roept in de woestijn.

Zijn wij ook brengers van hoop? Zoeken we mensen in armoede op, hier in de nachtopvang, bij welzijnsschakels, vluchtelingenwerkgroepen, bij de sociale kruidenier, op het oudejaarsfeest… Geven we de boodschap dat ze 'erbij' mogen horen, niet alleen gelaten worden en dat we samen met velen hun rechtvaardige eisen kracht willen bijzetten … zelfs als dat ten koste gaat van eigen gewin?

Ik illustreer met een paar voorbeelden vanuit mijn werkveld in de VDAB. Voorbeelden die inzichten geven in de dagelijkse strijd om te overleven, want dat is leven in armoede. Aan jullie om een keuze te maken hoe we hier mee omgaan als we iemand in armoede misschien straks kunnen omarmen.

Een 47-jarige dame, kwam afgelopen maandag voor de 3de keer aan mijn bureau. Ze werd in augustus naar mij toegeleid omdat het bij de gewone trajectwerking niet lukte om haar te bereiken en ze ook niet op haar afspraken kwam. Zo heeft ze een transmissie gekregen. Dit betekent ook geen uitkering meer. Eind september had ik haar al willen toeleiden naar het groepsluik werk welzijn maar ik slaagde er niet in om haar te bereiken.
Op een dag antwoordde ze me dat haar 18-jarige stiefzoon in het ziekenhuis lag. Hij was van het dak gesprongen en lag zwaar gewond in het ziekenhuis…. Sedert die dag, lukte het om contact te hebben, weliswaar nog op afstand en met voorzichtige laagdrempelige berichtjes.

Eind oktober zag ik haar dan voor de eerste keer… Zoveel kon ik nog niet doen. Haar situatie was op dat moment te schrijnend en te verwarrend. Ik liet haar wel ventileren. Ik gaf haar een nieuwe afspraak en vroeg me af of ze zou komen.
En ja, ze was er. Ze was de afspraak niet vergeten. Een onterecht vooroordeel dus van mijn kant. Het afsprakenblad zat gekreukt in haar portefeuille en ze vertelde dat ze naar die afspraak uitkeek. Een lichtpuntje voor haar, zei ze. Ze werd ergens verwacht, ook al was het in de VDAB .

Die 2de keer lukte het al meer om inzicht te hebben in de situatie waarin ze verkeerde. Die nacht had ze ook in het station geslapen en was ze tot 2 x toe buiten gezet geweest door de politie. Nochtans had ze het heel koud gehad. Ik gaf nogmaals de gegevens op van de nachtopvang met het gratis telefoonnummer. Ik probeerde zelf nog in te bellen maar het inbeluurtje was reeds verlopen. In het weekend kon ze wel bij haar volwassen zoon slapen.
Ze vertelde dat als ze thuis was, ze het risico liep om geslagen en mishandeld te worden. Haar thuis is al een crisiswoning zonder comfort. Ze was voor de 2de keer getrouwd. Ze schaamde zich om te zeggen dat het nu nog een grotere ramp is dan de eerste keer.

Ze legde me eveneens uit dat ze reeds een rugzak gemaakt had met reservekleren, vers ondergoed, kousen/sokken. Het was voor haar een houvast als ze weer zou vluchten voor de zoveelste marteling. Echter haar rugzak werd onlangs gepikt toen ze aan het zwerven was. De drang om ook drugs te nemen zoals haar man en stiefzoon doen en alles te vergeten is er soms ook. Maar ze heeft nog de moed om neen te zeggen. En toen bracht ze het verhaal van de drugsverslaving van haar stiefzoon en man. Zoals Rens vorige week vertelde dat drugs een grote problematiek is in Brugge, is dit ook zo in Roeselare. Zeker met de opmars van de flakka drugs of de zombiedrugs. Die drugs zijn heel goedkoop en gemakkelijk te vinden. De consequenties van die flakka drugs zijn enorm groot want zo dacht die stiefzoon van haar dat hij kon vliegen en zo is hij van het dak gesprongen. Tijdens de dag slapen ze maar 's avonds komen ze wakker, gebruiken ze opnieuw en is het dan dat het zo gevaarlijk is voor haar omdat ze dan heel agressief worden. Veiligheid voor haar…

Die 47-jarige dame heeft heel haar leven gewerkt. 25 jaar vast werk als gerante van een discount-supermarkt. Nu is ze intussen 1 jaar werkloos. Ze vertelde dat ze van haar man haar werk moest opzeggen. Dit gebeurde onder dwang. Al haar spaargeld heeft haar huidige man ook verkwanseld waarbij ze nu ook geen geld meer heeft om de scheiding aan te vragen. Naar een vluchthuis vertrekken wilde ze niet. Ze heeft immers kinderen uit haar vorige relatie en haar jongste dochtertje van 13 jaar kan ze telkens op zondag zien. Dit geeft haar hoop en het is belangrijk dat ze die hoop niet verliest. Als ze spreekt over haar kinderen dan zie je die lichtjes in haar ogen weer schitteren, want haar oudste zoon, heeft vast werk, huurt een huis met z'n vriendin. Haar middelste dochter doet het goed op school. Ze is zelfs een Erasmusstudente.

Afgelopen maandag was ze er dus opnieuw. Deze keer liet ze ook toe dat ik andere instanties zoals het OCMW contacteerde. Ik kon ook een afspraak maken. Ze vertrouwde me. Tijdens dit gesprek vertelde ze ook dat haar man geseind stond. Hij was op de vlucht nadat hij zich niet aangemeld had in de gevangenis om z'n ET op te starten. Dus kon ze dan toch wel veilig slapen in haar huis. Dinsdag heb ik gehoord van het OCMW dat ze effectief aanwezig was op het gesprek. De juiste hulpverlening is opgestart. Het deed ook deugd dat ze me zelf sms'te dat ze geweest was. Vrijdag belde ze me al huilend op. Het OCMW had haar gecontacteerd dat haar zaak (aanvraag leefloon) pas kon voorkomen op 9 januari. Ze kon wel beroep doen op de voedselbank waarbij ze wel eten kan gaan halen. Opgelost, denk je. Maar daar is er bijvoorbeeld geen boter bij zodat het vlees niet kan gebakken worden. Of zit er ook geen wasproduct in om haar weinige kleren te kunnen wassen. Haar dochtertje zou eveneens 2 dagen kunnen komen tijdens de kerstvakantie. Ze heeft echter niets van geld. Intussen is ons noodfonds tussengekomen. Dank jullie !

5 weken geleden vertelde ik hier bij het breken van brood en schenken van wijn voor een andere dame. Ze is ook een mama met 3 kinderen (14, 10 en 3 jaar). Ik begeleid haar al een hele tijd. Toen ze in de zomer bij een temperatuur van 30 graden toekwam met een kraagtrui en een lange broek aan, wist ik weer hoe laat het was.
Eerst was er schaamte om het te vertellen, maar beetje per beetje slaagde ze erin om haar verhaal te vertellen. Een verhaal van brutale mishandeling, slagen en verwondingen. Uiteindelijk werden stappen gezet om klacht in te dienen bij de politie. Niet evident voor haar want haar huwelijk was heilig. In goede en slechte dagen….
Verhuizen kan niet zomaar. Er is daar ook nog moed voor nodig. Maar doordat haar echtgenoot ook begon met haar oudste zoon te mishandelen, was het vanzelfsprekender voor haar om toch de stap te zetten. Intussen woont ze nu in een vluchthuis met haar 3 kinderen. Via WhatsApp heb ik contact met haar. Ze voelt zich veilig en heeft al veel kunnen slapen en rusten. Morgen heb ik met haar afgesproken.

Armoede is een realiteit die veel te veel mensen elke dag moeten doorstaan. Armoede zorgt voor sociale uitsluiting en duwt je in een maatschappelijk isolement. Het constant gevoel van achtergesteldheid en uitzichtloosheid zou mij ertoe kunnen brengen om de hoop te verliezen en me moedeloos te voelen. Toch mogen we ons niet moedeloos laten maken. In plaats daarvan kunnen we inzetten op verbinding als middel en doel om armoede structureel aan te pakken.

Mensen worden pas mens in verbondenheid. In verbondenheid vindt een mens de kracht om te groeien. Een hulpverlener die een verbintenis kan aangaan met een persoon, die is getekend door een leven in armoede, zal versterkend werken.
Het vergroten van bewustzijn, het opbouwen van solidariteit en het versterken van de stem van kwetsbare groepen zijn van uiterst belang. Vandaar dat ik de groepsluiken van mijn mensen in armoede zo'n meerwaarde vond. Alle groepsluiken zijn een succes geweest. Zoveel mensen zijn gegroeid. Zoveel mensen waarbij hun draaglast en draagkracht toch voor een groot deel in evenwicht gebracht werden. De groepsdynamiek zorgde ervoor dat mensen elkaar begrepen en dat ze wisten dat ze niet alleen waren. Dat zorgde voor die verbondenheid en die solidariteit. Jammer genoeg was het de vorige week de laatste keer.

Onbegrijpelijk, iets dat werkt, iets dat goed werkt wordt afgeschaft door de Vlaamse regering, mijn werkgever.

Ook welzijnszorg ondersteunt eveneens organisaties die hoop en vreugde brengen bij mensen die in armoede leven.
En wat kunnen wij doen? Doorgaan en volhouden door verbondenheid en streven naar 52 warme weken, zelfs warmste weken, te beginnen in Brugge en op elke plek waar ieder van ons waakzaam en werkzaam is. Zelf hoop ik dat ik hier volgend jaar kan zeggen dat van die 2 dames hun dossier in VDAB afgesloten is door werk of opleiding maar vooral dat ze gelukkig en veilig zijn.

Annemie Declercq
De Lier, Brugge, 17 december 2023